

Луговий Д. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ WELLNESS ТА SPA-ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Сфера Wellness та Spa-туризму впродовж останніх років перетворюється на один із динамічних сегментів туристичного ринку, що поєднує рекреаційні, профілактичні та медико-реабілітаційні функції. Зміна способу життя, зростання рівня стресу, а також підвищення уваги до збереження фізичного й психоемоційного здоров'я актуалізують попит на комплексні оздоровчі послуги. Для України дана сфера має особливе значення з огляду на наявність значних природних лікувально-оздоровчих ресурсів, сформованих курортних територій та традицій санаторно-курортного лікування, що створює потенціал для інтеграції у міжнародний wellness-простір.

Метою дослідження є аналіз сучасних тенденцій розвитку Wellness та Spa-туризму в Україні та визначення ключових чинників, що впливають на формування попиту і пропозиції в цьому сегменті туристичного ринку. У процесі дослідження здійснено узагальнення наукових підходів до трактування понять «wellness» і «SPA», проаналізовано структурні особливості вітчизняного ринку та виявлено основні напрями його трансформації.

Аналіз наукових джерел свідчить, що сучасний розвиток Wellness та Spa-туризму характеризується переходом від класичних санаторно-курортних моделей до комплексних оздоровчих програм, орієнтованих на профілактику захворювань, відновлення працездатності та підвищення якості життя. Зростає роль персоналізованих wellness-програм, які поєднують елементи фізичної активності, релаксаційних практик, бальнео- та пелоїдотерапії, а також медичного супроводу. У цьому контексті спостерігається зближення понять «SPA» і «wellness», що поступово втрачають чіткі межі та формують єдиний оздоровчий продукт.

В Україні розвиток даного сегменту відбувається нерівномірно, з концентрацією закладів у традиційних курортних регіонах та великих міських агломераціях. Водночас національний ринок стикається з низкою проблем, серед яких: відсутність єдиних стандартів якості послуг, обмежені інвестиційні ресурси, кадровий дефіцит і недостатній рівень інтеграції wellness-об'єктів

у загальну туристичну інфраструктуру регіонів. Значним стримувальним чинником також залишається фрагментарність державної політики у сфері оздоровчого туризму.

Разом із тим сучасні тенденції розвитку вказують на поступове впровадження інноваційних підходів, зокрема цифрових сервісів, дистанційного медичного консультування та маркетингових інструментів персоналізації туристичних продуктів. Перспективним напрямом є формування регіональних wellness-кластерів, що поєднують природні ресурси, лікувально-оздоровчі заклади та туристичну інфраструктуру, а також орієнтація на внутрішній туристичний попит як базу для подальшої міжнародної експансії.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що Wellness та Spa-туризм в Україні перебуває на етапі структурної трансформації, що супроводжується зміною споживчих пріоритетів і форматів надання послуг. Подальший розвиток галузі потребує системної державної підтримки, удосконалення нормативно-правової бази, стандартизації послуг та активного впровадження інноваційних практик. Реалізація зазначених заходів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності України як оздоровчо-туристичного напрямку на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Sarkisian H., Liganenko M., Kambiz S. G. Modern determinants of consumer needs and analysis of the market of peloidotherapy in SPA resorts. *Technology Audit and Production Reserves*. 2022. Vol. 3, No. 4(65). P. 32-38. DOI: 10.15587/2706-5448.2022.261880.
2. Shablii O., Zastavetska L., Dudarchuk K., Illiash I., Smochko N. The main problems of healthcare and wellness tourism in Ukraine. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. 2018. Vol. 27, No. 2. P. 337-345. DOI: 10.15421/111858.
3. Ustymenko L., Bulhakova N. Development of wellness-tourism and its influence on tourist industry transformation of Ukraine. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Tourism*. 2019. Vol. 2, No. 1. P. 49-59. DOI: 10.31866/2616-7603.2.1.2019.173023.
4. Коваленко Ю. О. Wellness туризм як інновація на ринку туристичних послуг України : рукопис. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2c0c0899-19fc-44ba-8707-38f7f4892f5a/content>.
5. Лук'янець А., Антонюк К. Перспективи розвитку SPA та wellness-туризму в Україні. *SWorldJournal*. 2023. № 19-02. DOI: 10.30888/2663-5712.2023-19-02-022..
6. Мочульська О. М., Шульгай А. Г., Ошлянська О. А., Бондарчук В. І., Завіднюк Ю. В., Чорномидз І. Б., Добровольська Л. І., Сверстюк А. С. Сучасні тенденції, детермінанти та перспективи розвитку медичного та лікувально-оздоровчого SPA- та wellness-туризму в світі. *Медична освіта*. 2019. № 3. DOI: 10.11603/1681-2786.2019.3.10593.

7. Олійник О. С. Тенденції розвитку туристично-рекреаційної сфери. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-70-59.
8. Тучковська І. І. Тенденції розвитку медичного та оздоровчого туризму в Україні та світі. *Підприємництво і торгівля*. 2024. № 41. С. 96-103. DOI: 10.32782/2522-1256-2024-41-13.
9. Шаповалова О., Сапа Ю. Сучасні тенденції розвитку «SPA» і «wellness» туризму. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. № 1042. С. 154-158. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/6220>.
10. Щука Г. П., Ханас У. Я., Омельченко Г. Ю. СПА vs велнес: сучасні підходи до оздоровлення в туризмі. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*. 2025. № 2. DOI: 10.32782/2786-5843/2025-2-8.

Канд. екон. наук Самойленко А. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

DIGITAL DETOX ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ WELLNESS-ТУРИЗМУ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

У сучасних умовах цифровізації суспільства інформаційні технології стали невід'ємною складовою повсякденного життя людини. Зростання інтенсивності використання цифрових пристроїв зумовлює інформаційне перевантаження, підвищення рівня стресу, порушення сну та зниження продуктивності. У таких умовах формується новий споживчий запит на відпочинок, спрямований не лише на фізичне відновлення, а й на досягнення психоемоційного балансу. Посилення цифрової залежності також супроводжується зростанням рівня так званого «цифрового стресу», що проявляється у постійній потребі перевірки повідомлень, зниженні концентрації уваги та формуванні синдрому інформаційного виснаження. У зв'язку з цим відпочинок дедалі частіше розглядається не лише як фізична релаксація, а як інструмент відновлення когнітивних і емоційних ресурсів особистості.

У відповідь на зазначені виклики в межах розвитку wellness-туризму формується новий напрям, пов'язаний із концепцією digital detox, яка передбачає свідоме обмеження використання цифрових технологій з метою відновлення внутрішнього ресурсу людини. Зазначена концепція поєднує елементи психологічного відновлення, екологічного мислення та усвідомленого споживання туристичних послуг. Особливої актуальності digital detox набуває в індустрії гостинності, де відбувається трансформація традиційних підходів до організації